

Illud opus Anselmum Ecclesiasticum suscipere; quin de illis loquar, qui sanctitatis laude floruerunt, & florent. Quapropter dici potest, ipsum esse Scholam Sanctorum Ecclesiasticorum, qui effecerunt ut in Clero propria status lux sanctitatis resplenderet.

S. Philippi Neri virtutes imitantur.

Ecce quam fuerit Magnus Philippus Neri, Sacerdotum Prototypus. Sancte ille perfectus est tanto hoc ministerio, ac in seipso exprimit virtutes omnes, que illud comitari debent. Deinde alios etiam ad status hujus perfectionem fovit. Verum ne credatis, hos esse solos, quibus proficendum est ex vite ejusdem exemplo. Tot virtutes nequam in una tantum professione continentur; status omnes, omnesque conditiones in eorum partem accedere possunt. Illius unio cum Deo, teneta pietas, spiritus Orationis, nonne excitare nos debent ad imitantium mentis ipsius recollectionem, & nos ab hac evagatione spiritus amovendos, in quam mundi commercium nos jugiter agit? Paritas Angelica, quam tantu cura tantam teclam servavit, nonne docere nos debet, a vitiis, seclerumque horrore initium ducendum esse in viis sanctitatis Dei, quas Celum sicut tantum promittit, qui semet preseravit corruptione seclerum generali, que grassatur in Mundo: ac presertim profunda humilitas, que efficit, ut ille hominum existimationem, & gloriam perhorrescat, & ut ille, ut enixe Deum flagitet, ne illum ipsam miraculum operatur, seu viveat, seu fato fundus esset, in gratiam suam, ne pro sancto laboretur; qua in re Deus illius nequam damnavit votis; quandoquidem plurima patravit, que ostendunt quam magnus sit coram Deo, qui illius meritum, ac virtutem eo magis illustrare voluit, quo magis ipse illum in oculis hominum celare conatus est. Imi-

tanda nobis est immensa hanc caritas, que efficit, ut ille omnes labores, curaque suas transferret, ut proximo optulatur: sed qui adeo parum utilem mundo semetipsum censebat, ut nunquam Deo dicere videretur, quemadmodum fratres sui illum offerebantur, hinc verba, que Sanctus Martinus morti proximus protulit: *Domine si adhuc populus sum necessarius, non recuso laborem; dicens Sanctorum dumtaxat esse ita loqui, se vero potius faciliam esse super terram, & mortalium omnium maxime inutilem. Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Omnes circumstantie mortis S. Philippi ita notabiles sunt, ut illas omittere instar esset criminis. Magna hic Sanctus caritate coactus ad Salvatorem suum anhelabat, cupiebatque mori, ut S. Paulus, presentia, aspectuque illius perficiatur. Votis ejus subscripsit Deus, elegitque sollemnem Domini Corporis diem, ut illius desiderii sceleret satis. Philippus, cujus animus etiam affecto corpori vires suppeditabat, aram ascendit semetipsum cum Dei Filio sacrificaturus. Hoc in facto eos amoris impetus expertus est, qui verbis significari non possunt: liquefactam fuisse cor illius vi amoris sui nisi in suspiria abisset, & fluxisset in lacrimas. Facies ejus flammis lucebat viva est, & in ea deprensus fuerat lumen, que Sanctum hunc ad Beatorum gloriam evocari tentant. Noluit Dei Filium relinquere, nisi illum cogisset, ut sibi benediceret, & nisi audiret ab illo, exitum suum cum die illo finem habiturum. Post promissionem hanc adeo jucundam ab altari descendit, & fucos le amore illius absumi, illo ipso die suum perfectum sacrificium, & feliciter qualitate Sacramenti, alteram victimam adiecit. P. Semant Presbyter Orationis.

PRO SANCTI NORBERTI PANEGYRICO. MONITUM.

Agnosca elegia, quibus Scriptores S. Norbertum ante, & post obitum prosecuti sunt, sublimem profecto nobis reliquerunt imaginem sue pietatis, Sapientia, & zeli: & utro promi sumus ad credendum Sanctum hujus characteris Virum erroris, & confusionis sublimem pro Religione, & Discipline Ecclesiastica ea omnia percussisse, que expectanda erant ab homine, qui insigne doctrinam non sublimi virtute consociabat. Per vim confitendum est arduum, ac difficile esse non sermone colligere tot virtutes, tot praeclare facta, tot insignes actiones, ac tot varios eventus, qui vitam illius partium sunt in diversa munera, in quibus ille eque seipsum sanctificavit.

Quomobrem ut Magni Sancti hujus justum habeatur Encomium, exhibendus est sub tot diversis characteribus, quot varias officii personatus est: austeri Penitentis, Fundatoris, & Generalis Praepositi Ordinis Regularis, quem ille per tutissimas vias ad perfectionis apicem adduxit; Operarii Evangelici in Ministerio Apostolico indefessis, ac tandem vigilantis Pastoris in magne diocese regimine, & zelo successis ob Ecclesiae suae iura assertenda, & vindicanda. Si diversi characteres hi minus regularem efficient Panegyricam illius Orationem, varietas argumentorum eam reddet juveniorem; & animadversiones, quibus locum praebet quilibet negotiorum suis eam praebent utroque, dummodo ars inveniri omnia iudicandi & ad eundem finem referendi.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Varia Sermonum hujus Argumenti Structura.

Sapientia deduxit illum per vias rectas: ostendit illi regnum Dei: dedit illi Scientiam Sanctorum: honoravit illum in laboribus, & complexit labores illius. Sap. 16.

I. Sanctum Patriarcham Jacob animo reputabat Sapiens, cum admiratione cire voluit erga eam Providentiae rationem que in magno hoc entuit viro, atque posterorum memorie tradere labores, quos ille pertulit, ut magnus, que de ipso illa conceperat, consiliis responderet. Divina haec Sapientia, que illum in antiqua lege delegerat, ut ex eo faceret exemplar fortitudinis, patientiae, & submissionis divinis imperiis, perduxit illum ad optatum finem per vias quidem rectas, sed asperas, atque difficiles. Ostendit illi, Sacri Textus iniqui regnum Dei, hoc est viam, quam ingressurus erat, ut eo perveniret, statim ac a Deo facti electus, ut esset Praedestinatum figura; docuit illum Scientiam Sanctorum; que via est laborum, & docuit illum magnum per annos quadraginta, ac demum illum variis curis exercit; que magnam illi gloriam comparaverunt; & quorum merces fuit felicitas ea, qua fuit una ex Majoribus Messie, deditque nomen populo Dei, Dicitur Divinam Sapientiam eodem ferme usum consilio erga Sanctum illum, eius hodie commemorationem Ecclesia celebrat: quandoquidem Ecclesia nova subrogare volens felicitate, novum Ordinis Instituatorem, novum Apostolum, novumque Pastorem, magnum Sanctum Norbertum deduxit per vias tutas, & reatas in variis stadiis, per quos illum traduxit.

1. Ostendit illi viam cali in statu seculari, cum in Mundo, & perditionis via, per asperam sinceramque poenitentiam illum de erroribus revocavit: Ostendit illi regnum Dei.

2. Quemadmodum hac eadem poenitentia ipsum elegerat, ut eum ad perfectionis apicem tolleret, docuit eundem Scientiam Sanctorum in Religionis statu per praxim Evan-

gelicorum consiliorum, in qua adeo peritus Magister evasit, ut illum tradiderit Ordini magno, cujus Pater est, atque Institutur, Dedit illi Scientiam Sanctorum.

3. Denique fecit Deus illum destinaverat, ut esset Ecclesiae suae lumen in Archiepiscopatu assignatum, ipse hoc honore se dignum probavit per labores Apostolicos, omnique illius munera adimplevit zelo, & gloriosis actionibus, pro Dei gloria, & Ecclesiae utilitate; Benevolentiam illam in laboribus.

Hic via sunt, per quas divina Sapientia magnum hanc virum deduxit. Hoc est totius vite ejus compendium, per totius ipsius characterem, & exemplum Sanctitatis, quod nobis reliquit triplicis status illum, in quo vixit. Mundi sceleris, qui sunt, vel fuerant in erroribus, flagitioque, disicere possunt viam, quam sequi debent, ut revertantur ad Deum, & rursus ingrediantur eam, qua in caelum adducit. Religiosi se formare debent ad hoc exemplum, ut ad sublimiorem Sanctitatis apicem perveniant. Praefatis, & qui primos in Ecclesia tenent honores, in hoc perfecto exemplari discere possunt officia inherantia ministerio, quod exercent, & dignitati, quam obtinent. Haec est imago admirabilis S. Norberti, quam vobis adornatus sum, hoc illum nomine appello, quia omnes famuli viri, qui eo seculo floruerunt, virtutem illius tantum admirati sunt, & uia voce predicatae fuisse inferiorem. Auctor Sermonum in omnia argumenta.

Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltavit me: non morior, sicut civitas, & non ruina opera Domini. Ps. 117. Ad hac textus mei verba, & narratio operis Domini. Pl. 117. Ad vitam S. Norberti, periculis ubi videtur nomine, utique que perfectus est, dignitate ex quibus creptus fuit, vicia insignis Ordinis, quibus ornatus fuit, admirabilia, que agit in Ecclesia, & in claustris, & commendanda, que agit commendandant. Crediendi me haec Proposita tentantia uti possent, ut in compendium vobis & vite illius historiam, & ealogii ejusdem fundamentum proponerem. Quapropter qua ab allati textus verbis discedam, vobis illum ostendam.

r. Suf-

z. Suffultum dextera Dei, & per gratia vim a seculi corruptione educulum.

2. Ad primas Ecclesiae dignitates Dei manu sublatum ob proprias virtutes. Dextera Domini exaltavit me.

3. Semper viventem, factumque veluti immortalem ad nuncianda opera Domini pro Ordinis sui institutione. Non movi, sed viciis, & narratio opera Domini. Haec erit Sermonis hujus partitio. Ex Eligio hirsuti.

III.

Ad insignis S. Archiepiscopi Norberti, Magni Ordinis Institutoris eligendum dicere possumus, illum in gravissimis Ecclesiae necessitatibus Summis Pontificibus adhibendum fuisse; a Principibus in maximis salutis suae negotiis fuisse consultum; ab Imperatoribus amore, atque familiaritate dignatum. Sanctus hic vir harescos superbiam in Belgio contrivit, suis praedicationibus Germaniam, & Galliam illustravit, institutorum suorum sapientia Saxoniarem reformavit. Quomobrem ostendere possumus.

IV.

1. Gratiam, quam illum ab aula, & seculi divitiis deterruit, fecisse ipsum simul & exemplar, & Heroem poenitentiae.

2. Religionem in illo natam esse vindicem puritatis suorum dogmatum, & disciplinam.

3. Ecclesiam summo cum fructu illum Schismaticorum conatibus objecisse. Ex Historia vita illius.

Sanctus hic considerari potest in triplici statu, in quo vixit, & in quo praeter ceteris excellit propter singularem modum, quo ubique semper enituit.

1. In statu poenitentis; liquet enim quomodo ille fuerit conversus, & quam exercevit poenitentiam, ut divinae justitiae satisficeret propter vitam abortivam, ac flagitiosam quam in aula duxerat.

2. In statu Cenobitae, ac Institutoris Ordinis, ubi Sanctam, piamque duxit vitam, cujus austeritas Ecclesiae totius approbationem sibi conciliavit, tamquam illum Ornamentum.

3. In statu Pastoris, & Archiepiscopi Magdeburgensis, ad quem sublatum fuit, & mox Primatis, Apostoli curam ad quem vigilantis Pastoris eximii, qui Ecclesiae suae iura tutatus est, omnesque errores, & vitia ex magna Diocesi eliminavit.

V.

Pro textu hac assumendo verba: Gratia Dei sum id, quod sum. 1. ad Corinth. 15. In magno hoc Sancto viri ostendit potest opus singulare gratiae, & exemplum effectuum illum maxime admirabilium.

1. Gratiae vis ibi innotescit, cum de illo victoriam retulerit nulli eorum, quo omnia seculis via fuerant fecunda: quoniam illum avulsit a Mundo, cui adhaerebat tot vinculis, quot habebat habitus, & quot illic oblectamenta inveniebatur. Erat enim in ipso juvenitatis flore, ex illustri genere, magna possidebat bona, ipemque forebat locupletissimo affinitatis, omnibus illi praeditus privilegii, per que entitescere poterat. Haec de causa videtur Deus omnem adhibuisse brachii sui fortitudinem, ut eum viciis dare manus cogeret tamquam alterum Paulum, illum profertens, & illuminans non secus ac Apostolum hunc, lumine prorsus infuseto, cujus ope intellexit aeternae salutis periculum, in quo vergebatur. Sed Norbertus nequaquam rebellis fuit lumini, & voci, qua Caecitas vocatur, quandoquidem repente nunciium misit viceribus Saeculi, & omnino alius visus est per mutationem, qua admirabiliorem in aliquo Sancto gratia operata non est.

2. Postquam deinde rationem admirari, qua gratia in hoc Sancto operata est, quem vis converteri deduxit per vias omnino peculiarias, sed tutissimas, usque ad apicem Evangelicae perfectionis in Ordine, quos ille primam Institutur fuit, & mox omnium virtutum exemplum.

3. Ad mirari tandem oportet triumphos gratia de Schismate, Heresi, & vitiis omnibus, que tunc grassabantur in Mundo; sed que ipse per Apostolicum zelum suum eradixit, ante, & postquam ad Archiepiscopalem dignitatem sublatum fuit.

VI.

Pro themate assumendo verba haec: Vni electionis est mihi ipse: ad partes namque meam coram sanctis, & Regibus, & sibi Israel. & ego ostendam ei, quanta oportet eum pro vni meo pati. Act. 9. Deus illum convertit tamquam alterum Paulum, ut gessaret nomen sui gloriam: hoc est, cultum, & legum suarum observantiam.

1. Gentibus, quas edificavit vite mutatione, que omnibus stuporem iniecit; & mox ferventibus praedicationibus, ut illos excitaret ad poenitentiam per zelum prorsus Apostolicum, exemplo suo, & vite austeritate confirmatum.

2. Et Regibus, Principibus, ac divitibus terre, quos simul conciliavit, & quorum aliquos ad vitam Religiosam amplectendam impulsi, alios vero docuit quomodo sua potestate, ut Christi fideles decet, uterentur &c.

3. Et illis Israel videlicet Ecclesiasticis, & Regularibus, alios quidem reformans, aliorum vero utriusque sexus vitam instituit, qui temporis decursa iniquis laetitate evaserunt.

VII.

Tria personarum genera quolibet tempore sese cultui devoventur, feceruntque veluti classes ares, vel tres ordines Sanctitatis in Ecclesia.

1. Poenitentes, qui postquam duxerunt vitam flagitiosam, noxiam, & prorsus mandanam, vere se converterunt, & amplexi sunt vitam austeram, mundo vale extremum dicens: Henedy, Paneg. Tom. II.

tes, ut de Deo, ac salute sua tantum essent solliciti. Id genus fuere, celeberrimi illi Anchores, qui in desertis vixerunt, & qui in corpora sua admirabiles austeritates exeruerunt. Secundi illi sunt qui vitam frugi vixerunt, & ad contemplativam evocati vitam in communi vivunt, seorsim Mundo, unice occupati in laudibus Creatoris; quales hodierna die sunt quampurissimi Ordinum omnium Regularis, qui id agunt in terra: quod Angeli indesiner in Caelo operantur. Tertii illi sunt, quos vocat Deus ad ministerium Verbi, & qui Apostolicam ducunt vitam in intentione, ut mundum convertant, ut vita evertant, & evellant, atque contra Dei, & Ecclesiae inimicos bella gerant. Facile est ostendere, S. Norbertum in triplici hoc vite genere tenuisse, & in singulis inextimabilem fructum fecisse.

Imitatore mei esote; sicut & ego Christi. 1. Cor. 11. Haec sunt S. Pauli verba, quem nemo perfectus imitatus est, & ad vivum expressit, quam S. Norbertus.

1. In vocatione prorsus miraculosa.

2. In laboribus Apostolatus sui, & in persecutionibus, quas passus est. J. C. nomen variis populis enuncians.

3. In cura, & vigilantiis, qua usus est in regendis Ecclesiis a se institutis, in corrigendis vitiis, & abusibus, quos obrepere: Sollicitudo omnium Ecclesiarum. Qui informatur, & ego non informor? Quis scandalizatur, & ego non urar?

PARAGRAPHUS II.

Fons, unde hauriri copia potest ad praeparatam Structuram exornandas, & Auctores qui de hoc agunt argumento.

Gautier Magalonenis Episcopus in Bibliotheca Patrum Tom. 26. pag. 297. S. Norbertum appellat hominem in comparabilem, in Sacris Scripturis eruditum, virtutum suarum splendore spectabilem.

Gaubertus Nonigenti Abbas, qui aliquot annos Sancti hujus consuetudine gavissus est, de hoc verba facit tamquam de primo Galliae viro propter ejus persequam, & acumen in viis vite interioris, in Religionis mytheris, & in divinarum Scripturarum profunditate; in eadem Bibliotheca Patrum, pag. 183.

S. Bernardus Episc. 166. per antonomasiam eum vocat Organum S. Sancti; caelestem rivum, per quem Deus volantes suas bonis explicabat.

Anselmus Havelburgensis Antistes illum proponit tamquam Sanctum insigne omni ubi Apostolicum progressus, illustrem ob virtutes, obiectum deliciarum, & admirationis hominum. Lib. 1. dialo. Tom. 13. Specul. pag. 111.

Hermanus lib. 3. de Miracul. S. Marti. Laud. c. 7. p. 347. inquit post Apostolos nimirum in Ecclesia magis enutrit numero triumphorum, quam S. Norbertum, cujus causa celerrime per universum orbem est illico pervagata.

Abercius, & Robertus de Monte ad annum 1116. testantur Norbertum hominem fuisse admirabilem inter ceteros genere, opibus, eloquentia clarum, Summis Pontificibus dilectum, ab Imperatoribus in pretio habitum, a Principibus honoratum, Sanctae Sedis praesidium, infensissimum Schismaticorum, & haereticorum inimicum.

Cardinalis de Vitrico illum appellat tubam cum majestate Evangelicas veritates annuntiantem; hominem justum, verum Dei adoratorem, Organum S. Sancti. Jacobus de Vitrico bish. Occident. c. 23.

Chronicon VVithalicum c. 1. addit hunc Solem fuisse, qui Ecclesiam suam illuminabat fulgoribus poenitentiae praeconeum, qui illum exemplorum vi, & Sermonum illecebris persuadebat. Vir erat, adiecit Trithemius Abbas ad annum 1127. praestantissimae Sanctitatis; Concionator erat, cujus nomen, & merita in toto terrarum orbe perferuntur. Denique vir erat, Baroniis ait, ad annum 1127. a Deo constitutus tamquam lampas ardens, & lucens Ecclesia.

Prima Sancti hujus vita, ut perhibetur, scripta fuit ab Hugone, primo illius Discipulo, & in regimine Ordinis Praemonstratensium successore. Vita haec ex pluribus Manuscriptis collecta invenitur in Actis Sanctorum Eufchenii, & Papembrochii, die sexta Junii. Haec tamen vni non satisfaciunt expectationi, que de tanto hoc viro concepta fuit, ubi accurate alii perfecti fuerint historici. Quapropter.

Aliquando post vita est Sancti hujus vita suorum, pluribusque circumstantiis convellita a Praemonstratensi Canonico composita aequali Sancti, cujus virtutes, & facta commemorat; atque invenitur in iisdem Actis SS. ab Eufchenio editis &c.

Tertia adest etiam vita Gallicae, & optime scripta a Ludovico Carolo Hugone Ordinis ejusdem conscripta; ex hac pleraque facta, materiaque de promptissimis, quibus uti licet in Sancti hujus Elogio.

Eufchenius, & Papembrochius in actis Sanctorum, ipsi quoque sedulo retulerunt acta, miracula, virtutes, perfectiones, & quidam magis particulare invenerunt, non inutilem ad Panegyricam orationem influendam segetem. Hoc etiam sultus praestitit liber, cui titulus: Ordinis Praemonstratensium Bibliotheca.

In historicis Sanctorum elogiis unum adest in S. Norberti laudem.

VIII.

Illustra ceclimonia, que summi viri de Sancto Norberto perhibuerunt.

BIBLIOTECA CENTRAL
D. A. N. I.

desideraverat; electio illius tamen neque fuit effectus amb...

Operes Episcopum irreprehensibilem esse. 1. ad Tim. 1. Episcopatus gratia in semet temper aequalis est; sed illorum...

PARAGRAPPHUS IV.

Loci, & Sententia Sanctorum Patrum, qua convenire possunt...

Non cum magna jucunditate audimus; cum audimus, quam...

Defertur gladius prius in viscera peccatoris, & uno eodem...

Hec est magnificentia Domini iustificationis peccatoris, hac est...

Stetit Ninive, an everla sit? Ego autem puto impletum fuisse...

Plurimum fit gratior Deo post culpam amore ferventis vita...

Nemo alicuius amorem non sufficit, advertari idoneus non sum...

In quantum nos professio putatis, etiam alios vobiscum trahit...

Quid est zelus, nisi intima quadam stimulo caritatis, pie...

Planta, viga, fer curam, tuas explicasti partes, sane increm...

Ah quis igne quis ignem accendat? & sine caritate quis officia...

si fuerit tu caritate inflammatus. Laurentius Justinianus Ho...

PARAGRAPPHUS V.

Quid ex Theologia perni deprimi possit in hoc argumento.

Quamvis gratia omnes generatim ad nostram conferant...

Verum quidem est, secundum optimam Theologorum do...

Animadvertere etiam possumus, aliam esse occasionem...

In Ordine Providentia non desunt gratia que...

Et si illud argumentum continuatur...

eodem profecti, repente spes fallaces abiecit, & obsequi...

Penitentia non in sola vita mutatio consistit, sed etiam in ipsa...

Penitentia, & mortificatio non desunt gratia que...

Penitentia, & mortificatio non desunt gratia que...

S. Norberti conversio sui mirabile miraculum est, atque...

S. Norberti melius perdidit, quam perdidit, quam perdidit...

exeret, quae docet, quum qui vita sua doctrina sua ad...

PARAGRAPPHUS VI.

Delecti ex ecclesiis, nuperisque Concionatoribus loci...

Quo decimo saeculi Historia gravissimis eventibus plena est...

Deus, qui Norbertum dederat Mundo, ut esset Ecclesiae...

Præclarè dicitur...

BIBLIOTECA CENTRALIS...

dono probantes fuis praedicationem? Sanctus hic semper in corde suo gessit crucem amorem, atque ut ageret poenitentiam sese in Praemonstratense desertum recepit. Ibi non aliud quaerebat quam sanctificationem suam, quam sui Deo suo, quam in eodem tanquam amoris holocaustum absumi, & in amaritudine cordis sui adoleverat: suaditiones recitare. Divinitus iustus accepit discipulos, e quibus Religiosorum corpus effluxit; & a seorsum ipsam beatissimam Virginem illudigitale, quo colore imbutis vestibis uterentur. Nonne videtur Deus Sancto hunc dixisse, quod olim veteri Patriarchae Abraham: Faciam te fructorem in semine magnum? Dicitur S. Augustinum, quem Norbertus peculiari devotione venerabatur; illi attulisse regulas Religiosorum Ordinis sui servandas. Itaque quo tempore Norbertus fecerat, nisi sibi consulerat, a Deo Sanctae posteritatis parens efficitur. P. Notes in Meditationibus suis.

S. Norberti Scientia erat minus subtilis, quam oratione quaesita; cum enim sciret non deesse scientiam, quae insat quidem, sed non inflexibilem cor, & voluntatem minime persuasibilem, hac evitare studuit non querens in ministerio suo sterilem admirationem, quae nullam parit conversionem. Sed enixe flagitavit, ut olim Salomon, hanc sapientiam, & scientiam, quae de futurum est, quo ubi loquitur, vim facit, ut sudat; quae mentem evincit, movet cor, immitit fidem facrorum mysteriorum, & quodammodo imperat, ut veritati adhaerescant. Talis fuit S. Norberti Scientia, dicitur J.C., non nisi J.C. docuit. Palam prodit, ut hominibus & saeculo praedicat? Novus est Moyses, qui de monte descendens, ubi cum Domino colloquutus est, quocumque lumen, caloremque deserit, quae vix possunt sustineri. Loquitur de iudiciis Dei; tibi jam videris illum videre descendente de celo, infinita indutum majestate, stipatum ministris iustitiae suae; adeo ad vivum illum Norbertus describit. Vitium impugnabat a dextris, & a sinistris secundum Apostoli praecipuum; & tenebat gladio verbi, ut ad intimam cordis partem penetraret. Populi confluentis turba respiciebat illum egredientem de solitudine, tanquam illum Joannem Baptistam esse deserto prodentem. Norbertum inspiciebant tanquam Christianam praedicationem, quem zelus saluti animarum de recessu suo odierat; & verba, quae ex illius ore manabant, habebantur tanquam verba Dei; non hominum; et quibus non mediocrem pro sua salute fructum percipiebant. Auct. Anonymus.

Novus hic praesens plane intellexit summam necessitatem, quam sub illa principia habebat, ut tanquam alter Paulus ab altero Anania duceretur. De propriis luminibus quae, ac virtus diffundebat. Cognoscebat sibi aequo periculum esse, & nimis celeriter festinare, & non laeta in vitam perfectionis progressi; fatis aperte videbat, orientem virum, quae nondum potest vias pietatis ab amoris proprii erroribus fecerit, plurimis patere illusionibus, quae exploratae difficile est sine patris spiritualis auxilio. Quamobrem tunc in manus confugit Sancti cujusdam Abbatis, qui tunc praerat Monasterio non admodum remoto summa cum laude sanctitatis; & quem etiam, atque etiam commendabant diuturna experientia, & perfecta cognitio viarum Domini, quae illi magnam nominis celebritatem pepererat. Norbertus huius regimini fide penitus subiecit, detexit illi cordis sui latebras, & altitudinem valnerum suorum, utque ab eo remedia perciperet, quae majorem efficientiam haberent, sincere illi prodidit omnes suae juvenutis errores. Donec spiritualis huius pater ad novum discipulum hunc formandam navabat operam; discipulus & ipse omnes intendebat nervos, ne in irrimo cederet curae, quae magister suus imponebat, & ut illis pro virili parte velificaretur, iungebat frequentem Evangelii lectionem, miltidus mortificationis exercitia, atque constantem praxim pauperitatis. Quin Religiosus esset, omnes vias monasticas austeritates amplexus est; & dicere merito possimus animam illius penitus fuisse immutatae. Incepit vivere esse Christianus, cum antea non nisi honestus fuisset homo coram mundo. Crucis humilitas illi annihilavit esse vitam, quam omnis mundi magnificentia, & gloria; nihilam divitiarum, & vanitas voluptatum videbat oculis illius ostentantur. Haud agris sibi permissis nihil majus esse, quam mortalia digitoatium contemptum. Auct. vita S. Norberti.

Denique ecce Norbertum in alium profusum hominem mutatum; & prima die, qui ille accessit ad aram post quadragenarium fecerunt. Sacra celebraturus mysteria inspectante incredibili populi multitudinem, quae ad novum hoc spectaculum conflaverat, divino afflatus spiritu, inceptit disserere tanta vi & fervore de terrenarum rerum contemptu, de salutis negotio, praesertim autem de zelo quem habere debebant altaris ministri, ut omnes admirati tantam hanc mutationem adeo parum expectantem, gratias egerint Domino, qui novit ex tenebris lumen elicere, & oleum de saxo durissimo, quo quod voluisset uti hoc homine, qui mundi placentis mortuos iurarebat, ut alios ab erroribus revocaret. Auct. Sermonum in omnia argumenta.

Norbertus satis non est detestari malum, quod commiserat, ac sincerum dolorem testari nisi alteram quoque poenitentiae partem adimplet, quae sita est in peccatis suis expiandis per austeritates, quas imponit, ut divina iustitia fiat satis. Quamobrem cum jejunia austeritatis, albidus vigilia, cilicium, asperitas, & acutissima, & quicquid indubitus poeni-

tentiam fervor hactenus exquisitissimam excogitaverat, fatis non essent illius fortitudinis, voluit aquam infundere rationem inter praeterita scelera, praesentemque poenam; & amplectens quae antea vitae magis erat opposita. Ideo sicut lux, & vellum pompi ei possitum ardebat ob superbiam, quae inter ceteros extiterat gestibatur, noluit ultra indui nisi abiectissima, atque contemptibilis tunica, quae malehymis frigus arceret. Antea laudes, plaususque quaesiverat, tunc gravissimae contumeliae, iniuria, & confusions ipsi erant in delicis. Antea curas omnes impendebat, ut omnium sibi amicitiam conciliaret officiosa, & honesta humanitate; sed mortuum mutavit, quae in illo vita est, erga illum omnia vitiorum mortalium corda matrit. Nemo unquam graviorum persecutionibus affectus fuit; nemo tamen pari animi tranquillitate persecutiones sustinuit; & dicere possimus hanc fuisse cali viam, quam ipsi Dominus ostendit, quandoquidem hac via est, per quam infames sanctitate viri eo pervenerunt. Amaret solatia, commoditates vitae conquirit, vitam mollem, inertem, delicis affluentem duxerat; proh Deus! quam mutationem non parit in peccatore vere converso Spiritus poenitentiae! labores molestissimi longorum itinerum, qui nudis pedibus ingrediebatur, fastidium, paupertas, ad quam se redegerat, per glacies, & nives nunquam ad genus usque incendens, fames, sitis, & quicquid de laboribus suis S. Paulus aserit, valgaria viri exercitia poenitentiae Sancti Norberti. Quod si hac virtus peccatorum in caeli via iterum statuit, eoque Regnum celorum ostendit, quod ut ita dicam, ab eorum oculis excederat; affirmare non verebor, S. Norberti poenitentiam, quae omnes complectitur austeritates, quae severissima quavis exercit poenitentia, illis exemplo esse posse, & docere, quae via illis redeundum sit ad locum, a quo adeo misere recesserunt. Ibidem.

S. Norbertus acriter invectus contra Ecclesiasticorum flagitia; eorum sibi convulsit indignationem. Juvenes quidam Canonici falutarius ejusdem monitis lesiti, consilium iterum, conviciti, & contumeliosis ab incepto detererandi. Clericis quidam obsecro loco natus fe obtulit furoris eorum ministerium, atque curam ultionis illorum sibi vindicavit, Sanctum virum agreditur, sexcentis in illum ingerit iniurias, eaque turrima cumulas infamiae, in ipsius faciem expavit; & longius illius processisset infantia, nisi qui aderat, calamitosi illius manum continuasset. Licet gravissima esset contumelia, nihil tamen Norbertum commovit. Non exarsit ille iracundia in Clericum hunc; sine quibusvis faciem suam abstergit benedixit Deo, qui dignatus erat illum in partem accedere ignominiarum passionis suae, eique gratias egit, quod per injuriam, quae fuerat affectus, locum ipsi praebisset, fatisfaciendi iustitiae illius; & tantum abfuit, ut apud Deum de persecutore suo conquereretur, ut immo eidem preces pro conversione ejusdem obulere. Auct. vita Sancti.

Instituto Praemonstratensium Ordine intra paucos dies vixit sunt octingenti monachi, & octo celebres Ordinis ejusdem instituta Abbatis. Sanctum vitam genus, quod novi hi Religiosi docebat, magne austeritates, quas exercebant, regula, quae ad unguem in hoc ordine servabatur; hac omnia conjuncta cum summa celebritate, quae de S. Norberto percrebuerat, quam Deus quotidie novis probabat miraculis, quotidie pertrahat illustres novi Instituti Sectatores, & fudebat civitatibus, atque Praefulis, ut nova edificarent Monasteria. Illud quoque in Namurcensi provincia situm erat, insigne factum est, quia illic Gome Godericus sese cepit, ut reliquos dies suos ibi transigeret tanquam conventus, sed nullum majori fuit honori S. Norberto, quam Monasterium S. Michaelis Antuerpiae. P. Coisler.

Saxulo, quo S. Norbertus vivebat, pleraque magnarum urbium gravissimis erat addite sceleribus. Antuerpia cum tunc temporis esset civibus frequentissima, scatebat flagitiis, atque impudicitis nequissimis, & pauci ibi aderat profectum erat, ut quilibet ad arbitrium viveret, & crederet. Tanchelinus insigni haereticus deesse non poterat, qui ad calumnias erroneas suos excipiendos essent prodiceret. Homo hic Dei inimicus Ecclesiae Sacramentis abrogabat fidem, Episcopos, & Sacerdotes sibi in ludibrium vertebat, ac large elemosynas erogans, & magnifica populo interitus convivia, omnes fere mortales attrahebat ad se, & omnes adeo hominem hunc admirabat, ut quocumque ipse tetigisset tanquam sacra, & sancta haberentur; quamvis hominis religio, vita, & mores, cum clam, tum palam non aliud essent, quam monstruosa foedissimum libidinum congeries. Urbs hac tot horribis plena pulcherrima fuit festes, ubi S. Patriarcha Norbertus uberrimum messem referret. Accedit eo, ibique quotidie tanto cum fervore, lumine, & unione concionatus est, ut brevi civitas univerfa faciem mutaverit. Cives eloquentissimis Sancti viri sermonibus, praesertim vero optimis exemplis vixi ad illum, ejusque locos confugebant, a quibus Deo conciliarentur, & ipsi etiam Ecclesiae S. Michaelis Canonici adeo illecti fuerant Norberti exemplo, & concionibus, ut illi suam S. Michaelis Templum concesserit, ut ibi Ordinis ejusdem domus edificaretur. Pater Dunau.

Deus qui novit praetare Romanae Ecclesiae Pontificem Divi Norberti

prim. explicatione.

Cum poenitentia & gratia solitudo sibi contumeliam.

Præmonstratensium vita sancta.

Mala, quae impius Yechelms Antuerpia effudit, quibus Norbertus.

Instituto Ordinis

Norberti consilii preputium, statim viam illi aperuit, qua illa exequeretur. Sociorum ejus numerus augebatur, quorum cum non modicum manum praedicationibus suis pertraxisset, coarctavit remotissimum a mundi clamoribus locum, ubi illis doceretur scientiam Sanctorum, quam illi detexerat Deus alia addens consilia Evangelica praeter illud paupertatis, quod jam fuerat amplecti, ubi illum ducent fuerat secuti. Praemonstrati desertum illi apertissimum visum est eorum omnium, quae ipsi obtulit Laudensis Episcopos; & non nisi peculiariter providentia factum est, ut Sanctum hanc locum eligeret ad faciendam magni hujus Ordinis fundamenta, qui ab eo nomen est mutatus, & qui inde fide in tot Provincias, & Regna late extendit. Vix institutus fuit, ut Dei Spiritu salmatus inceptit in finitimas terras excurrere, tanto zelo, & reverens praedicans, ut redierit spoliis onulus semper novae reverens trophaea, videlicet locum adduxit tantam novorum discipulorum copiam, quos alii plures subsequuti sunt, qui undequaque confluerunt ad illum magistram habentem; ita ut desertum illud quamprimum frequentatum fuerit, nec scio utrum Anglis dicam, an hominibus; vita enim quam ducebant, omnino calefuit erat, nihilque ibi inerat humanum infirmitatis. Jejuna ferme assidue erant, praesens non nisi exortationibus ardentissimis caritatis interposita erant; & quae minime obnoxii essent communitas aliorum mortalium necessitatibus, unam dumtaxat agnoscebant necessitatem progrediendi, ac semet profectum in hac scientia sanctorum. Ita illi evaserunt perfecti magistri, qui mot de solitudine sua egredientes, in omnes partes sese conferebant alios ducturi; excitantes peccatores ad poenitentiam, adducentes eos, qui virtute erant ornati, ad sublimiorem sanctitatis gradum, & quocumque igeam Divini amoris ferentes, atque mox in solitudinem suam redeuntis; ad vires rapandam & recentia lumina adquirenda. Videbantur hac in re Angelorum exhibere ministerium, qui eo quod semper adstant throno Dei, non cessant tamen quomius hominum fidei creditorum invigilant incoluntati. Auct. Sermonum in omnia argumenta.

S. Norbertus factus Pater, & Institutor hujus Ordinis feditulo curam impendit, ut illi vite formam, stabilemque regulam in posterum servandam proponeret, ne fervor vite inextingueret, & igeus hoc corpus in singulos dies latius cretiscens non eadem amplius vi, atque virtute opereretur. Dicit deliberebat hac in re tanti momenti, ut opus Dei confirmare. Eremitica vita, quam illi plures suadebant, non modicum illi placebat; in ea hoc in quaestu ponendum esse considerabat, quod tribuit facultatem de Deo tantum cogitandi, quin aliquid ab orando vel mundi rumore, vel hominum quaes, periculis remotionem. Deum, quibus mundus totus repletus est, esse ideo incoherentem, Deo contra inclinat, nisi caritas, & zelus, quibus proximum prosequeretur, non sufficerent illi Apostolicos labores, ut illi libenter, ad quod vite genus se appellari sentiebat, cum iam tamen Pater illi ostendit, utrumque statum hunc ab eo esse conjugendum. Ipsum hoc habitum commune cum omnibus eorum temporum Ordinibus; ipsum orationem, ac calicium contemplationi vacaturum. Sed cum fieri nequaquam posset ut hoc iuge esse exercitium, alteram temporis partem impendendam esse in ministerium Verbi Dei, evaditionem populum, & salutem proximi, ita ut hoc temperamento de se fiam deo, hominibusque daret; hominum causam ageret apud Deum praebens, & Dei causam ageret apud homines, eorum conversionem, salutem, majoremque profectioem procurando. Hoc Sancta Sedes recognovit in confirmatione hujus ordinis, quam Sanctus ejusdem fundator Levi negotio consecutus est, cum illius constitutiones Summo Pontifici exposuisset, & vite genus, quod totum iniebatur duocies complectentur, quod ipsum Scrituram Sanctorum appellat. Ibidem.

Sumus Canonici, S. Norbertus fratribus suis dixit, ut si sum exemplaria virtutis, expostit oculis populi, ad cuius adulationem nobis laborandum est tanta precautionem, ut iure nostro illi dicere possimus imitatores nostri esse, sicut nos J. Christi; in sancta emulacione inter nos certemus, atque omni conatu contendamus, quos noitum melius suo perfungatur officio, quis sollicitior erit in precibus, quis mortificator in sensibus, lenior in verbis, atque in tota vite ratione ab omni cupiditate remotior, humilior, sanctior. Ex quo hac vite formam sumus amplexi, perstatum nostri sanctitatem nosmet deivimus ad omnia hac munera obediendo; hoc interposita jurjurandi fide polliciti sumus; quod iurjurandum Evangelicorum tactu confirmavimus ad faceras aras, cuius testes sunt homines, & Angeli, iurjurandum omnibus conditionibus, omnibusque clausulis, quae magis authenticum fuit convellitum, propter quod vel iurjurabimur, si fideliter executi fuerimus promissa, vel reproprobamur, si ultra illud fuerimus praevicati. Cuiam ergo ignominiam nosmet eorum hominibus obijcimus, & quo si thesaurus nobismet congeremus in diem ultionum Dei, si extra invocationem nostram sejuncti, erimus quod ac illi intemperantes in conviviis, effrenes in voluptatibus, obseci in verbis, superbi in supellectilibus, aequae solliciti ad amoven-

dam a nobis Christianam mortificationem, ad solatia nobis procuranda, ad Christianam severitatem fallendam; aequae laeularibus impedimentis irretiti, aequae mortalium pulchritudinum ebrii, aequae intenti, ut illis placeamus, ac abjectis assentatiunculis illis deserviamus? Elegia bifera.

Volens Norbertus in Ordine suo porrenas spiritum, quem filius suis communicaverat, eumque hereditatis quodam titulo illis tradere, censuit optimum factu, si illos firmaret professione ejusdem generis vitae, quae deinceps ab omnibus erat emittenda. Hac in re mentem suam DiCipulis aperuit: proposuit illis Apostolorum exemplum, Sanctorum Patrum statuta, illic dixit: Religionem semper variationibus obnoxiam futuram, & fortasse etiam subversis periculum subitum, nisi fulciretur regulis, quae constanti, atque uniformi politia illius stabilitatem roborarent; hac in re tanti momenti se jam Praefules, atque Abbates in consilium addidisse, quorum alii auctores erant, ut Eremiticam professionem sequeretur, alii vero ut Monasticam, ac se locum adderet Ordini Cisterciensium, qui tunc primos ferre flores incipiebat. Verum cum ipse nondum calum consuleret de via ingredienda, se illos etiam atque etiam hortari, ut sua etiam vota, praesens conjungerent, ne quod subiret periculum in eligendo statu, quod esse debebat opus Sp. Sancti; si animo suo indulgendum esset, se Apostolicam vitam reliquis antefere, sed non aliud sibi in animum habendum esse, nisi cum vite rationem sequenti, quam Deus sua auctoritate probaret; itaque omnes sine ullo discrimine, & cum pleno affectu sese illi voluntati conformandi, statim ac de eadem liqueret, Deo vota nuncuparent, illius Religiosi, & ipse aliquot dies serventibus orationibus vacarunt: auxerunt mortificationes suas Sp. Sancti lumine imploraturi. Norbertus qui praerat, eos excitabat exemplis, ac tandem Deo fidelium suorum vota exaudiente, omnes in Caenonia vita eligenda unanimi suffragio consenserunt. S. Augustinus, quem in orationis fervore S. Norbertus intus est, electioni ipsorum pado accessit, atque tunc Norbertus non dubitavit, quomius Sancti huius Doctoris regula fide esse amplectenda, & his postis, omnem Ordinis sui formam delineavit, illis suis proposuit, cum Dei gratia ad salutem, & perfectionem animarum suarum incumbere. Hinc sibi adiecit manus praedicationis, & curam sanctificandi proximum; quippe illi periculum erat, nihil magis nostrae sanctificationis conferre, quam nosmetipsos devovere Christi animarum, & nulla re nos aptiores fieri ad salvandas animas, quam nosmetipsos sanctificando. In constitutionibus suis silentium, & Monasticam vitam austeritates cum vite Clericalis muneribus consociavit. A priori mutatus est Oratorem, solitudinem, carnis abjumentum, Officii Divini cantum; ab altera vero quidquid adjuvamento esse potest ad salutem, & perfectionem proximi, Praedicationes, Missiones, Pauperum caritas, Scripturae Sanctae, necnon Theologiae studium, sine quo nemo potest Evangelicum obire ministerium. Ex S. Norberti vita.

Quia verba faciam de innumeris sanctis ad eminentem perfectionis apicem elatis, quos hic ordo peperit Ecclesiae, quos sanctitatis fructus non protulit ubiqueque sedem suam possit? Urbes, atque provincias faciem mutantur, & sanctitas per generalem morum reformationem reflouere vita est. Hodierna die discatis oportet divinam hanc scientiam, quae Sanctos esse docet. Verum esta Deo non omnes mortales, ad Religionis statum vocari, qui sanctitatis gymnasium potest nuncupari, ubi sit professio ad sublimiorem perfectionis apicem contendendi. Sed sicut uniusquisque sanctus esse de finis perfetioni christiani aliquid, quam suam, unquam sancti factis nisi per Evangelicorum praepceptorum praxim. Si vos nequaquam vocari cognoscitis, instat S. Norberti ad imitationem, saltem opus est, cor vestrum inde avelli; hoc enim simplex consilium non est, sed ineluctabile praecipuum. Hoc ipsum dicendum est de sensuum mortificatione, excensent in occasione, & de bonorum operum praxi; & praetermodum sunt, ratione aliorum ratione consilii tantum necessaria ad salutem vitam, cum alioquin Deo fidelis adherere non valent. Auct. Sermonum in omnia argumenta.

Vix S. Norbertus Archiepiscopatus sui possessionem adiit, cum statim significavit quis esse, & quid esset acturus. Primum illius cura fuerunt moderari, erudire, pacare magnam illam dioecesim laboribus Apostolicis, & gravissimis obex, quem suis gloriosis consiliis nactus est, & gravissimus obex, sine lux redditus, quos regionis illius viri principes sibi vindicaverant. Pati non potuit Salvatoris patrimonium in profanos usus impendi, & ab iniustus possessionibus auferri; propter re aduac integra fundum voluit consistere; quae pauperum egetati prospiceret, quorum se Patrem, Patronum, & coesorem professus est. Ad id autem, quod illi adversus potentes, qui eos possidebant reddatis, sustinendum fuit? Quibus benedictionibus profectum illum non sunt omnes boni, qui illius fortitudinem, atque constantiam admirati sunt, eo quod illi e sententia evenerit, quod ceteri ne teare quidem sunt ausi? Hoc illi suppeditavit, unde magnum Evangelicorum Praeporum numerum aueret, qui opem illi conferre posset ad Domini vineam excolendam; & hoc subsidio variis in occasionebus consuluit publicis necessitatibus.

S. Norbertus stabilem fecit spiritum Ordinis sui publica professione.

Fructus, quem hic Sanctus Ordo aratit Ecclesiae.

BIBLIOTECA CENTRALIS S. ANTONII

bis, fibique exultationem, & amorem adeptus est totius populi sui, qui illum tanquam miserorum, & afflictorum omnium persequum arbitrabantur. Pastor hic ad opem ferendam paratus saepe suam periculo vitam obicit pro gregis sui regie, & libertate, & decies, vel etiam duodecies mortis periculum adire ausus est pro sanctorum quorundam conuersione, qui impiorum hunc criminum suorum censorem ferre non poterant. Intrepidus prodit in consertam seditionum turbam, qui ad illum interitum coarauerant. Modo reuelatione diuina detegebat conuersiones, quas haereticus in illum fovebat, modo sese genere obiciebat manifestis quibusdamque periculis, cupiens omnes potius exaltare contumelias & injurias, quam Episcopatus sui officio deesse. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Apostolici S. Hieronimi nostri labores non minus felicem exitum contulerunt, quam contra haereticos invenerunt. Verum est, illum non ad labores solum, sed ad extinguendum & penam fieri illius gloriam Sancto Bernardus acceptum esse referendum. Hoc tamen non obicit dominus S. Hieronimus magnam illum sibi vindicet partem; & si prior illi summi cum gloria finem schismatis imposuit, quod Petrus Leonis in Ecclesiam conuersionem, aut omnes sciunt; dici potest, alterum negotium illud in eum statum redegit, in quo S. Bernardus illud ductus est, cum Synodus illum elegit arbitrum, & ab eisdem iudicio dependit. Sicut enim omnes eorum temporum viri, qui existerent, ingenui, & sanctitatis gloria praestabant, Romanis caeteris fuerunt ad partes conciliandas, & iterum iungendos animos; qui in duas validas factiones secederant, utriusque Pontificem, quem elegerat, praesertim esse affirmabat; S. Norbertus inter primos extitit, qui ad idem extinguendum accurrebat, qui iam incendum prope unum versale pepererat, & uiam fuit, ex illis, qui plurimum contulit ad restituendam Ecclesiae pacem, consilii, prudentiae, & auctoritatis, quam sublimis opinio sanctitatis apud omnes illi conciliaverat. Hi proculdubio gloriosi labores suar, quorum exitus & fructus uniuerso Christiano nomini proferunt; ita ut Magnus hic sanctus, uirtutibus meritisque cumulatus, ubi uisit Ordinem suum florentem, haereticum opera sua exstinctam, Ecclesiam suam cura pacatam, & ubi religionem inanis in locis reparavit, abiit acceptus mercedem tot illustrium laborum sancta morte, quae illi calum aperuit, quo aliquid eorum temporum insignes sanctitatem uirtu illam ascendere uiderat decera oleagineum ramum tenentem, solumque pacis, quam in mortalibus huius uicij periculo abis procurauerat. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Quomodo S. Norbertus, Felicitas ad extinguendum Schisma Pontificis Leonis.

Illius ergo capere.

Antequam S. Norbertus adiret possessionem Episcopatus, ad quem illum Providentia appellauerat, insurrexit inter illum, ac Religiosos suos pium certamen, quis eorum futurus esset pauperior, maiores erogando elemosinas. Quingenti pauperes quotidie praemonstrati exhaerabant in praedium illud pecunia qua Religiosi utebantur, cumque Norbertus fontem inuenit elemosinarum in largitibus Magni cuiusdam uiri, Religiosos suos precabatur, ut is, quos alebant, alios adiecerit centum & viginti. Alias quilibet praeter Sanctum Virum hunc credidit, hanc ueram esse uiam Ordinis nascentis euerendi, ipse uero exultabat hoc esse fundamentum magnitudinis Ordinis sui, quia ipse persuasam erat hanc ueram esse rationem non solum reddendi illum magis secundum uirtutem, sed etiam constantem in duritia sua, magisque immobilem aduersus procellas, & ad uera quae temporum decursa a malis hominibus in eum possent consisti. Deus autem tunc benedictionem in filios eius effudit, ut poterit merito dicere, quod olim dixerat Iosephus Patriarcha: *Crescere me fecit Deus in terra paupertatis meae.* (Gen. 41.)

PRO SANCTI ELIAE PROPHETAE PATRIS, ATQUE INSTITUTORIS REGULARIUM DE MONTE CARMELO PANEGYRICO. MONITUM.

Quamuis Elia Propheta ad veterem Legem pertinet, neque ad nouam referatur, nisi quatenus ante saeculorum finem apparuitur, est ad Ecclesiam tuendam, in qua Ordinem Institutorum, quandoquidem non exiguis Patrum numerus de eo uerba facit, tanquam de primo uita solitaria, quam Monasticam dicimus, Institutorum. Et etiam nunc ordo regularium, pietate ac doctrina celebris imitatorum, atque sex summorum Pontificum auctoritati fruatur hac possessione illum habendi, uolendique ueluti suum Patriarcham, & Fundatorem; cum profecto zeli, & spiritus eiusdem sit heres.

Hoc mihi re adhibere integra praesupponendum esse arbitratum sum, ut nihil aliud a me in hoc argumento expectetur, quam quod colligere potui pro Elogio Sancti huius, qui ante Euangelium omnes Euangelicas uirtutes exercuit, qui pro uero Dei cultu sacrissimas persecutiones perpassus est, qui uero zelo idololatriam cultum euerit, & profugit, & qui ad gloria cumulum, in uita reservatus est usque ad temporum finem: ut ueritate Ecclesiam a seorsimo & nequissimo persecutorum eius Antichristo.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Varia Concionum huius Argumenti sermo.

Inter plurima Elogia, quibus Sacra Biblia Sanctum Eliam Prophetam prosequuntur, omnium procul dubio illud gloriosissimum est, quo *Homo Dei* nuncupatur. Nam licet illustrius hic titulus primus eidem fuerit delatus per quamdam irrisionis speciem a nequissimis illius inimicis, qui uenerant, ut caperent illum, eumque traderent ultioni, furorique Regis; hoc tamen nomen praeter ceteris melius exprimit auctoritatem, meritum, & dignitatem Magni Prophetae, qui in Lege ueteri ante Incarnatum uero similitudinem. Hinc arbitratus sum fieri non posse characterem aptiorem, neque tabulam, quae magis ad uirtum exhiberetur summum hunc Virum, in lege ueteri adeo celeberrimo, quo quod Domini causam inuicta constantia semper sustinuit, & praeterea destinatus est ad illum in saeculorum sine sustinendam; arbitratus sum, inquam, fieri non posse, ut digniorem Sancti huius Prophetae conceptum uobis ingererem, nisi in priori parte uobis ostenderem, ipsum re ipsa *Hominem Dei* fuisse, quandoquidem hoc nomine illum appellat Scriptura; in altera uero, uicissim fuisse hominis Deum, eodem sensu, qui a Deo Moyses Pharaonis Deum constituerat. Duo hi tituli, qui secundum primogenium linguam in Elia nomine continentur, elogii ipsius partitionem suppeditant.

Pro parte prioris Iure appellatus fuit Homo Dei.

1. Quia illius erat Procurator, Minister, Legatus, & quia ipse Deus in gravissimis negotiis uisus ministerio usus est, quo ille summa cum laude perfunctus est.

2. Homo Dei fuit, quia se se penitus diuino cultui de-

uotit, quia ardenti zelo flagrauit seruandis Domino suo, & curam gerendi negotiorum illius, procurator domus eiusdem, omnibus bonis eius praefectus, uerbo, *Homo Dei*. Talis extitit erga Deum Elia; zelotes gloriae illius, cultus eiusdem asseruit, ultor injuriarum, quibus ille afflictebatur, ideoque in uirtu sua totam illius habens potestatem.

3. Homo Dei fuit, uidelicet Numinis illius, ad ipsius mandata amantissimus; Praeco ad bellum iudicandum; Pleni potentiaris eiusdem, qui Domini uoluntates edocuit, fuit tanquam supremus arbiter fortis nocentium, atque innocen-tium. Hoc facile probatur factis, quae Scriptura satis persiquit. Hoc nomen ipse ad examen uocare possumus, utrum simus Homines Dei, utrum nobis cordi sit eius gloria, utrum ea quae ad ipsam referantur, nobis uita nostra sint antiquiora, utrum factis zeli nobis sit pro illius cultu, & gloria?

Pars altera. Si Propheta hic tot decausis Homo Dei fuit, recte dicere possumus, illum uicissim Deum hominis fuisse, quemadmodum Scriptura teste, fuit Moyses Deus Pharaonis.

1. Quia fuit Arbitrator uiae & mortis, quod proprium est supremi creatorum Domini, sed Eliae communicatum fuit vitam reddidit filio uidae Sareptanae; & morte percussit Pseudoprophetas, tanquam supra potestatem donatus, quia Rex Achab, a quibus illi protegebatur, posset, uel auderet resistere. Praeterea non ea morte multauit illos militum duces, qui a Rege ad illum capiendum missi fuerant, imperans, ut caelestis flamma ad eos comburendos descenderet.

2. Videtur fuisse Deus hominis suam exercens potestatem in elementa, aquam, terram, ignem, & caelum ipsum, quod ad libitum claudit, & aperit ad esum edendos, uel comburendos imbres, qui terra fertilitatem uisunt, & quorum carentia frugum bonorumque omnium praecaritatem.

3. Creans, uel multiplicans ea, quae ad uitam sunt necessaria,

faria, quale fuit oleum uidae, & panis quem ad illius uires faciendas, eumque corui ministerio pascedum Deus producat. Ita uoluit Deus summum hunc Prophetam honorare, qui pro Domini gloria tot tantisque labores sustinuit.

II.

Sicuti Scriptura S. Joanni Baptista Eliae qualitates tribuit, dicens gloriosum hunc Praecursorem uenturum in spiritu, & uirtute magis Prophetae Eliae; mihi videtur uicissim affirmari posse, Eliam uenisse in spiritu, & uirtutibus Sancti Joannis, dempta leuitate, quae nouae legis characteri non congruit, neque Sancti huius Praecursoris ingenio quadrat; cum omnia hinc inde perfectam habeat similitudinem.

1. In uita innocetia, quia illum in solitudine transegerunt procul ab omni occasione peccati; & uterque Dei iustu inde in lucem proderunt, ut ministerii simillimi officio persisterentur; quandoquidem alter idololatriam cultores ad ueri Dei cultum transtulit, alter uero Iudaeos ad Messiam recipiendum disposuit.

2. In zelo, quem uterque testatus est pro Magistro sui gloriae, & ut illius testimonium perhiberet.

3. In generositate, atque constantia, quam uterque praefulerunt in persecutionibus, & in Martyrio, quod alter quidem re ipsa passus est, alter uero passurus est aliquando, Domini causam in saeculorum exitu propugnans.

III.

Veteres quidem Patres adeo sublimem de Elia Propheta exultationem conceperant, ut alii asseruerint hunc plusquam hominem esse, alii Angelum esse putauerint, non quidem natura, sed officio, sanctitate, perfectione; quod eadem Scriptura uidentur inuicem Angelum nomen tribuere etiam S. Joanni Baptista, qui uenturus erat in spiritu, & uirtute Eliae; *Mittam Angelum meum, qui praeparabit tibi.* (Matth. 10.) Non ne hoc ipsum Angeli nomen Eliae quoque tribui possit, quandoquidem uterque in spiritu eodem uenerunt? Si enim Terullianus dixit, Iosue dignissimum esse, qui Angeli nomine uocatur, propter eius magna, & heroica facta, & nouum non est a spiritu S. Angelos nuncupari eos, qui destinati sunt, ut sint eius Ministri & mandata ipsius exequantur; atque si S. Iidorus dixit, Malachiam Prophetam ualge tanquam Angelum habitum fuisse, qui Angelus palam confirmabat, quidquid ille dicebat, nonne dici potest, Eliam non natura, sed gratia Angelum extitisse?

1. Angelum fidelitate & celeritate in capessendis imperiis Dei, iuxta illud Prophetae uerbum: *Ministri eius, qui faciunt uoluntatem eius.* Pl. 101.

2. Angelum zelo pro Dei gloria tuenda, quemadmodum S. Michael fecit in Caelo, & Angeli passim in lege antiqua fecerunt.

3. Angelum uiri, & uirtute, ad resistendum potentatibus terrae, cum illi contra Deum cultum insurgunt.

IV.

Ostendi potest, Sanctum hunc Prophetam in tribus statibus, in quibus positus fuit, esse, & sustinuisse triplicem personam.

1. Prophetae, cuius nomen retinuit, & officium exercuit, sustinuit.

2. Martyris, qui re ipsa martyrium in saeculorum sine finebat.

V.

Pro themate illa assumendo uerba, *Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum.* 3. Reg. 17.

Cum Sancti huius Prophetae zelus in scripturis Sanctis igni comparetur; *Surrexit Elia Propheta quasi ignis, & uerbum eius quasi facula ardebat.* Eccles. 4. dicere possumus illum ignis qualitates habuisse. Fuit enim in illo.

1. Zelus ardens, qui effecit ut ille dolore tabesceret uidens Deum contemptum, & idololatriam cultu lasciuissimum.

2. Zelus illuminatus, qui suum lumen peraluit in secreta futuri temporis, in secreta cordium, & in secreta diuinitatis.

3. Zelus consumens ut ignis, quod ostendit de celo ignem eliciens super centuriones Regis Achab.

VI.

In eadem uerbo: *Zelo zelatus sum.* Ostendenda sunt aliae qualitates zeli huius Prophetae.

1. Habuit zelum ardentem, sed Diuinae uoluntati subiectum, quae eidem imperabat, ut illum contra fidei inimicos exerceret.

VII.

2. Zelum strenuum, qui fecit, ut pro tuenda Domini gloria omnia aggrederetur, omnia pareretur.

3. Zelum caritatem plenum, ac commiserantem proximinecessitates, quod palam factum est in uida Sareptana.

VIII.

In eadem uerbo: *Zelo zelatus sum.* In zelo magis huius Prophetae tria consideranda sunt.

1. Obiectum huius zeli, uidelicet crimina, quae patrabantur contra Deum, idololatriam cultum, iniustitiam, & crudelitas persecutiones, quae prophetis Domini inferrebantur.

2. Causa huius zeli, ut Deum ulcisceretur, eiusque tueretur gloriam; hoc enim excitabatur ad omnia pro hoc fine aggreddenda.

3. Auctoritas, & uirtus, quam zelo ipse Deo tribuebat, ut omnia illi cederent & tententia.

Pro argumento & diuisione ealogii Eliae Prophetae desumptum est S. Bernardi locus: *Zelum tuum inflammet caritas, informat scientia, firmat constantia; sit feruidus, sit circumspetus, sit inuictus.*

Hendry, Pauc. Tom. II.

1. Zelus Eliae fuit uolentus, sed sine temeritate; quia semper Dei mandatis subditus fuit.

2. Fuit purus, & minime cupidus, cum nil quaeuisset aliud, quam gloriam Dei, quam non sine quietis suae detrimento, & uiae periculo sustinuit.

3. Strenuus, inreprudus, inuictus, quem nihil potuit laesefactare.

Quemadmodum Scriptura testatur Deum elegisse nouum belli genus, ita dicere possumus non deesse nouas, atque inusitatas uictorias. Ita exhibere possumus ubique Eliam Prophetam tanquam uictorem.

Primum, nonne triumphauit cum esset adhuc super terram de tribus potentibus inimicis? 1. De rebus Iuda & Israel, qui cum Idololatriae se mancipasset, cum furore ueri Dei cultores persequerentur. 2. De idololatriae sacris, qui athenatione, & quaestiu animati ianuum Deorum cultum sustinebant. 3. De Daemonibus, qui animabant populum Israel desertorem cultus patrum suorum contra Sanctum hunc Prophetam, quem de terra ferere cupiebant.

IX.

Secundo, de uiae miseris triumphauit, cum diuinitus in terrestrem paradysum translatus fuit. Nam 7. sibi ubi est, non esurit, nec sitit, neque alius huius mundi labor incommodis. 3. Obnoxius non est noxae, cuius nullam habet occasionem, extra iactum illusionum daemonis.

Tertio, Sanctus hic Propheta destinatus est, ut de Antichristo triumphet. 1. Vi ueritatis. 2. Quia maiora prodigia operabitur. 3. Quia uitam suam pro gloria Saluatoris effundet; & mors illius confirmabit fideles in ueritatibus, quas ille annuntiauerit. *Sermo Manuscriptus.*

PARAGRAPHUS II.

Fontes, ubi inueniri possit copia ad has Sermonum struendam exornandam, Auctoresque de hoc argumento tractantes.

S. Augustinus *Serm. 101. de Tempore* collationem habet miro ingenio elaboratam actionum Eliae & illarum Filii Dei, & per hanc ostendit, Magnum hunc Prophetam fuisse unam ex praestantissimis figuris Messie.

Idem *Sermo 101. de Tempore* comparat filium Viduae Sareptanae ab Elia resuscitatum cum Salvatore Mundi pro Fidei resurrectione mortuo, & resuscitato.

Idem *ad Simplicitatem quast. 5.* ostendit, Deum permisisse mortem filii Viduae huius ad maiorem sui nominis gloriam, atque ut in omnibus magna excitaretur huius Prophetae existimatio.

S. Prosper animaduertit, Prophetam Eliam se se coarctasse se ipsum applicando super mortuum Viduae filium, ut representaret incarnationis Mysterium, in quo Deus quodammodo se coarctauit, atque, ut cum Apostolo loquar, exinauit. S. Basilii *homil. 8. in Diuinitate uerborum* describit paupertatem, cum qua in Monte Carmelo uivebat Elia.

S. Iidorus *l. de ortu, & interitu Praeceptorum c. 35.* loquitur de Prophetae huius uirtutibus, de illius innocetia, austeritate, uita solitaria.

S. Hieronymus *contra Iovinianum*, & *ad Eusebium de custodia uirginitatis*, mirum in modum laudat magnum Eliae puritatem.

S. Ambrosius, *lib. 1. de uirg. Et S. Ephrem Paranezi 1.* laus hoc ipsum argumentum pertractat.

S. Joannes Chrylologus *Homil. 2. de Petro, & Elia*, describit sterilitatem, quam Elia Propheta misit in terram ian penam idololatriae Achab.

S. Ambrosius *l. 2. de Cain* 2. exornat elogium huius Prophetae, & inter alia ostendit quod cum ille ipsum Dei nomen deulerit (Elia enim interpretatur *Domine Deus*) teneat hunc perfectissimum, quoad fieri potest, imitari.

S. Dionysius *Epist. ultima ad Ioannem Evangelistam* in eodem loquitur sensu, & praeter propter eadem ait.

S. Dorotheus, qui elucubratus est compendium uiae Prophetarum, quod extat in Tomo 7. Bibliothecae Patrum, uerba facit de uirtute & educatione huius Prophetae; idem quoque asserit hunc primum fuisse, qui hominibus ostenderit uiam terrae in caelum, coeque docuerit Angelorum uitam ducere.

S. Augustinus *Serm. 203. de Tempore* laus uerba facit de zelo Sancti huius Prophetae, de generosa libertate, qua corripuit Regem Achab, de miraculo Corui, a quo nutrebat Elia, & complures adfert sensus mysticos in hac argumenta.

Idem *Serm. 146.* plura narrat de miraculo, quod Propheta operatus est in fauorem Viduae de Sarepta.

Idem *Homil. 18. & Serm. 101.* idem tractat argumentum.

S. Ambrosius *Tract. de uisita* explicat spiritualiter miraculam, quod in eisdem uidae gratiam patrauit Elia.

S. Hieronymus *in Pl. 97.* explicat coarctationem huius Prophetae super filium mortuum eundem resuscitatum.

S. Gregorius Magnus *l. 10. Moral. & in Genes. t. 1. & explicat irrisionem, qua Propheta Elia excepti pseudoprophetae Baal.*

Idem *Homil. 29.* in Euangelium satis uerba facit de raptu Eliae.

Idem in secundum Job, dicit Eliam uenturum ad praedicationem.

BIBLIOTECA CENTRAL DIANI